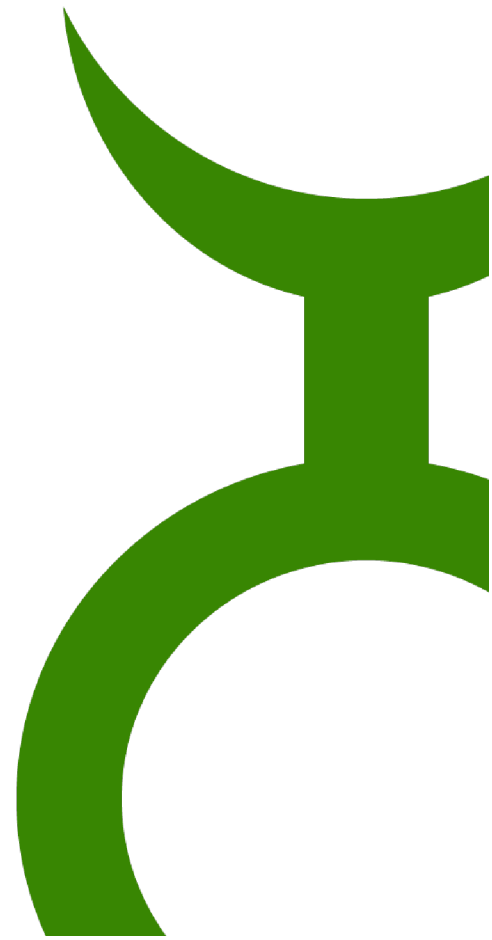

VA-PLAN

2020-04-07

FÖRORD

Att vatten- och avloppsförsörjningen är löst är nödvändigt för en god samhällsutveckling och är naturligtvis av mycket stor betydelse för den enskilda människans vardag. Historiskt sett har vahantering varit starkt fokuserad på sanitära aspekter men kraven har ökat och idag ska vahanteringen även fokusera på miljöproblem och resurshushållning. Målet med den kommunala va-planeringen bör därför vara att säkerställa god folkhälsa, att belasta miljön så lite som möjligt, att ha en god hushållning med vatten och andra naturresurser samt att allt detta löses på ett samhällsekonomiskt godtagbart sätt.

Va-planering i Gislaveds kommun ska ge en heltäckande och långsiktig planering för hela kommunens vaförsörjning, dvs både inom och utanför nuvarande va-verksamhetsområden. Va-planen ska vara ett styrmedel med syfte att genomföra åtgärder inom va-försörjning på ett hållbart och effektivt sätt.

Kommunens va-planering ska utgöra ett underlag till den kommunomfattande översiktsplanen för att ge förutsättningar både för kommunens bebyggelseplanering och för hantering av mark- och vattenområden. Avsikten är att övergripande riktlinjer och strategiska inriktningar från va-policyn ska inarbetas i översiktsplanen. Va-planeringens alla intentioner och åtgärder i va-planen samt resultaten av dessa ska beaktas i detaljplanering, lovgivning och i olika arbetsuppgifter inom miljöområdet.

Kommunfullmäktige har det övergripande ansvaret för va-försörjning inom en kommun. I Gislaved delas detta ansvar mellan kommunstyrelsen, tekniska nämnden och bygg- och miljönämnden. Kommunstyrelsen svarar för den övergripande bebyggelseplaneringen. Tekniska nämnden är huvudman för den allmänna vaförsörjningen och ansvarar för drift och utbyggnad av densamma. Den allmänna va-verksamheten finansieras genom avgifter i den kommunala va-taxan. Bygg- och miljöförvaltningen ansvarar för tillstånd och bygglov och är dessutom tillsynsmyndighet enligt miljöbalken. En del i detta arbete är kontroll av alla enskilda va-anläggningar.

LÄSANVISNING VA-PLANERING

Va-planering i Gislaveds kommun består av olika delar och genomförs stegvis, se figur nedan

Va-översikten är ett sammanställt **faktaunderlag** för va-situationen i kommunen. Va-översikten syftar till att ge en översiktlig analys av de befintliga förutsättningarna och problemställningarna som finns för va-försörjning i Gislaveds kommun.

Va-policyn är de **politiska ställningstaganden** som styr Gislaveds kommun mot en hållbar vaförsörjning. Va-policyn innehåller riktlinjer och metoder för va-planering och syftar till att utgöra ett stöd för förvaltningarnas hantering av va-frågor.

Va-planen, detta dokument, är den **handlingsplan** som blir resultatet när va-policyn tillämpas på vaöversikten. Va-planen blir i praktiken en prioriteringslista för hur va-försörjningen ska utvecklas.

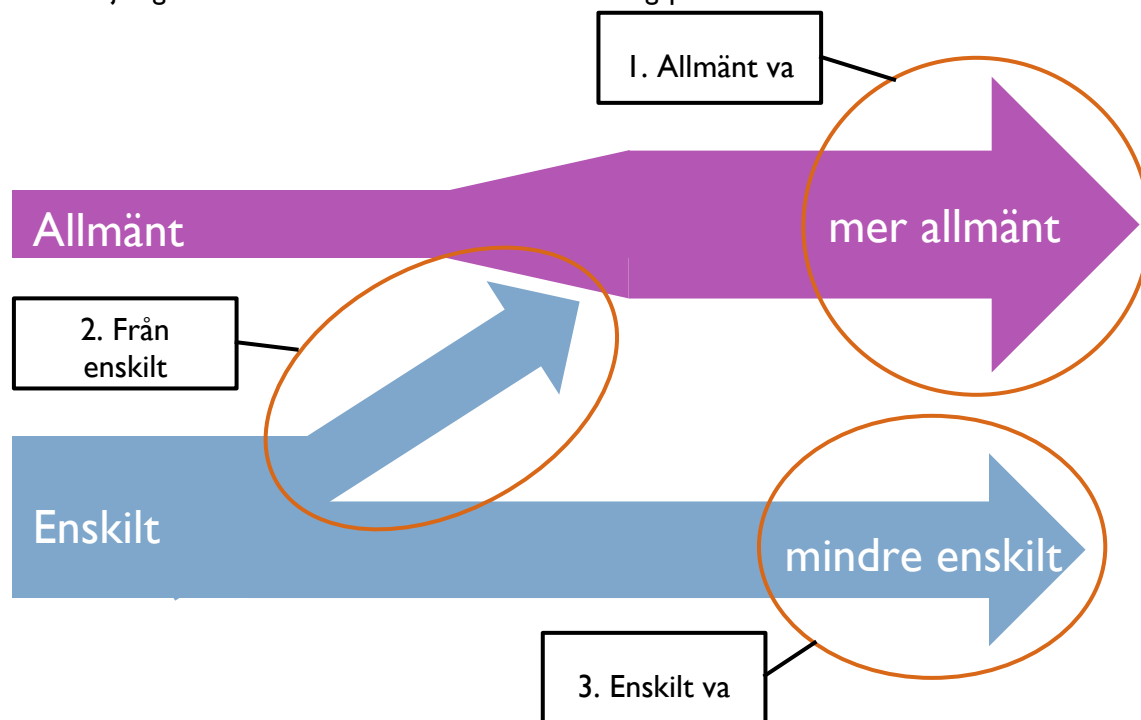
INNEHÅLL

INLEDNING	5
I ALLMÄNT VA	6
1.1 Vattenskyddsområden	6
1.2 Verksamhetsområden	6
1.3 Ledningsnät	6
1.4 Anläggningar	7 1.5
Va-taxa	7
1.6 Nöd- och Reservvatten	7
2 FRÅN ENSKILT TILL ALLMÄNT VA, UTBYGGNADSPÅN	8
2.1 Inom 10 år - <i>lila siffror i figur 2</i>	8
2.2 10 – 20 år – <i>orange siffror i figur 2</i>	9
2.3 Mer än 20 år – <i>rosa siffror i figur 2</i>	9
2.4 Inte alls – <i>blåa siffror i figur 2</i>	9
3 FÖRBÄTTRING AV ENSKILDA AVLOPPSANLÄGGNINGAR	11
3.1 Avgränsning och Prioritering	11
3.2 Tillsynsprocess	11
3.3 Tidsplan för förbättring av enskilda avloppsanläggningar.....	11 4
GRUNDVATTENSKYDD	
.....	14 5
KLIMATANPASSNING	
.....	14
6 DAGVATTEN	14
7 VA-RÅDGIVNING	15
8 FRAMTIDA BEBYGGELSEUTVECKLING	15
ORDLISTA	16

INLEDNING

- struktur och upplägg –

Detta dokument beskriver vilka åtgärder som behöver vidtas för att va-försörjningen i Gislaveds kommun ska utvecklas i linje med va-policyn. En övergripande konsekvens av va-policyn är att kommunens allmänna va-försörjning behöver utökas. Vissa områden som idag har enskild vaförsörjning kommer i framtiden ha allmänt va. Denna utbyggnad av allmänt va måste ske stegvis eftersom arbetet är både tids- och kostnadskrävande. Figur 1 illustrerar utvecklingen av vaförsörjningen i kommunen samt behovet av handlingsplaner för de olika delarna.

Figur 1: Utveckling av va-försörjning i Gislaveds kommun.

Det finns dock arbete som sträcker sig över gränserna för ovanstående indelning. Dessa hanteras som egna avsnitt i va-planen.

4. Grundvattenskydd
5. Klimatanpassning
6. Dagvatten
7. Va-rådgivning
8. Framtida bebyggelseutveckling.

UPPFÖLJNING OCH AKTUALITET

Va-planen följs upp i samband med övrig målluppföljning under bokslutsprocessen. I samband med planering av framtida bebyggelse kan behov av revidering av va-planen uppkomma. Tekniska nämnden aktualiserar behov av revidering. En aktualitetsprövning ska ske varje ny mandatperiod.

I ALLMÄNT VA

Va-policyn ger riktlinjer för utveckling och åtgärder inom alla delar av allmänt va, från skyddet av grundvatten till valet av reningsteknik för avloppsvatten. I detta avsnitt ges en sammanfattande beskrivning och förklaring till åtgärderna inom olika områden av allmänt va.

I.1 VATTENSKYDD SOMRÅDEN

Nya och reviderade vattenskyddsområden är ett måste för att säkra en bra råvattentillgång. Ansökningar om fastställelse av nya områden och föreskrifter för de allmänna vattentäkterna ligger hos länsstyrelsen. Kostnader som kan tillkomma är ersättningsanspråk från markägare inom planerat vattenskyddsområde.

Framtagande av nya skyddsföreskrifter och förnyelse av befintliga skyddsföreskrifter för samtliga vattentäkter i Gislaveds kommun är ett aktivt arbete. Under år 2019 har ett nytt förslag på skyddsföreskrifter tagits fram för Slätteryds och Gislaveds vattentäktssområde. År 2020 kommer det arbetas med att ta fram skyddsföreskrifter för Smålandsstenars vattentäktssområde. Arbetet för de resterande vattentäktssområden kommer fortsätta framgent under år 2021-2022.

I.2 VERKSAMHETSOMRÅDEN

Kommunen bör inte ha verksamhetsområde för fastigheter där VA-anslutning inte kan erbjudas. Det sker ett kontinuerligt översynsarbete av kommunens nuvarande verksamhetsområden. Under översynsarbetet tar man bland annat hänsyn till de aktuella eller kommande förutsättningarna och krav. Det här arbetet sker till största del parallellt med planeringen av utbyggnaden från enskilt till allmänt va. Planen på utbyggnaden från enskilt till allmänt va kallas även för utbyggnadsplan, se kapitel 2.

I.3 LEDNINGSNÄT

Förnyelsetakten på det allmänna ledningsnätet planeras och prioriteras av tekniska förvaltningen med hjälp av den framtagna förnyelseplanen. Syftet med förnyelseplanen är att sammanställa behovet av förnyelse och underhållsåtgärder på va-näten i Gislaveds kommun som det ser ut för de närmaste åren. Samt att förbättra verksamhetens planering och ge ett gott underlag för en robust och långsiktigt hållbar va-anläggning. Förnyelseplanen ska också lägga grunden för en sund ekonomisk utveckling med en jämn taxeutveckling. Bedömningen är att dagens status i de befintliga ledningsnäten är relativt god, men att det finns brister avseende utläckage av dricksvatten samt problem med tillskotsvatten. Förnyelseplanen ska vara ett levande dokument som revideras årligen för att anpassas till rådande förhållanden och behov av åtgärd.

Va-verksamhetens grunder för prioritering av åtgärder görs områdesvis för respektive ledningsnät. Prioriteringen baseras på en riskbedömning – hur sannolikt är det att något händer och vilka konsekvenser medför det. Detta ger en prioritering av vilka områden respektive ledningsnät som bör åtgärdas först. Därefter tas projektet, till exempel ledningssträckor som bör renoveras, fram.

Förnyelseplanen är en del av kommunens planering för allmänt vatten- och avlopp och ingår därför som en del i kommunens övergripande va-planering. Planen är avgränsad till det befintliga valedningsnätet utan tillhörande anläggningar som reservoarer, tryckstegringsstationer, pumpstationer och andra anordningar. Från och med år 2021 ska förnyelsetakten öka till 200 år från dagens 350-400 år.

I.4 ANLÄGGNINGAR

De anläggningar (vattenverk, avloppsreningsverk och pumpstationer) som ingår i kommunens allmänna va behöver också underhållas och utvecklas för att fortsätta fungera. Va-policyn säger att

naturens tillstånd ska väga tyngst när åtgärder prioriteras. Tekniska förvaltningen använder sig av underhållsplanen för att kunna planera underhåll och för att hålla jämn takt med utvecklingen.

Underhållsplanen är ett levande dokument som innehåller statusbedömningar om va-anläggningar i Gislaveds kommun. Syftet med statusbedömningarna är att ge en överblick av anläggningarnas tekniska status (förväntad livslängd, underhållsbehov, investeringsbehov) samt en planering av de identifierade åtgärderna och en tidslinje för de kommande 10 åren där dessa åtgärder finns presenterade. I underhållsplanen finns det en redovisning av reinvesteringskostnader för åtgärder som överstiger 100 000 kr.

1.5 VA-TAXA

Va-taxan behöver omarbetas för att bli enklare och mer korrekt. Detta för att taxan ska vara skälig och de nödvändiga kostnaderna för att ordna och driva den allmänna va-anläggningen ska fördelas rättvist. Avgiftsnivåerna i taxan ska ses över årligen.

1.6 NÖD- OCH RESERVVATTEN

För att trygga tillgången till reservvatten ska planen för försörjning dokumenteras samt behov av eventuella investeringar utredas. Den framtagna nödvattenplanen ska implementeras i organisationen och kommuniceras till invånarna via webben.

2 FRÅN ENSKILT TILL ALLMÄNT VA, UTBYGGNADSPLAN

De områden som identifierades som koncentrerad bebyggelse i va-översikten analyserades 2014 utifrån kommunens metod för att bestämma va-ansvar. Vid uppdatering 2019 har en något annorlunda metod använts, där behov och möjligheter redovisas var för sig. Denna metod, några skillnader i bedömningskriterierna, samt att tolv områden tidigare klassades vara i gråzon har gjort en något ändrad bedömning jämfört med 2014. Av 28 analyserade områden bedöms 5 stycken ha behov av allmänt va, 7 stycken ligger som bevakningsområden för framtiden och 16 stycken bör fortsätta i enskild regi.

De fem områden med störst behov av och med bäst förutsättningar för allmänt va kommer att utredas senare, för att bedöma vilka lösningar som är mest fördelaktiga. De fem områdena är: Arnåsholm, Södra Fällinge, Ås, Lövås och Skeppshults bruk. I nuläget görs därför endast en grov uppskattning av kostnaderna, se Tabell 1. Dessa planerade va-utbyggnader ger, precis som den ökade förnyelsetakten, behov av att höja va-taxan.

Tabell 1: Grov kostnadsuppskattning för allmänt va i olika områden

	Kostnad för allmänt va
Arnåsholm	Hög
Södra Fällinge	Låg
Ås	Medel
Lövås	Medel
Skeppshults bruk	Medel

2.1 INOM 10 ÅR - LILA SIFFROR I FIGUR 2

Följande områden har bedömts ha störst behov av allmänt va.

2.1.1 3 Lommeberget Öreryd

Lommeberget är ett fritidshusområde i Öreryd. I samband med utbyggnad av allmänt va till detta område kommer hela den allmänna va-anläggningen i byn att ses över genom att ytterligare fastigheter ansluts och den befintliga avloppsanläggningen uppdateras.

2.1.2 15 Arnåsholm

Arnåsholm ligger vid sundet mellan Harasjön och Sävsjön. I detta område finns ingen allmän va-anläggning idag utan det handlar om ren nytbyggnad.

2.1.3 20 Södra Fällinge

Området ligger i södra delen av kommunen. Det finns inget allmänt va i området. Det är många bristfälliga avlopp och en känslig recipient.

2.1.4 25 Ås

Detta område är en sammanslagning av två områden från va-översikten; Norra Ås och Södra Ås. Området ligger mellan Reftele och Tallberga och väster om Lillån. Många av fastigheterna i området är idag anslutna till en gemensam avloppsanläggning som ligger öster om den södra delen av bebyggelsen.

2.1.5 31 Sunnaryd/Kåratorp

Detta område är en sammanslagning av två områden från va-översikten; Sunnaryd och Kåratorp. Området ligger vid Bolmen nära färjeläget. I Sunnaryd finns en allmän avloppsanläggning. I samband med allmän va-utbyggnad i området kommer denna att ses över och fler fastigheter att anslutas.

2.2 10 – 20 ÅR – **ORANGE SIFFROR I FIGUR 2**

Följande områden har bedömts ha behov av allmänt va.

2.2.1 12 Lövås

Området är ett stort område med relativt goda möjligheter till att ansluta kommunalt va. Lövås ligger österut i kommunen.

2.2.2 21 Skeppshults bruk

Skeppshults bruk ligger längst söderut i kommunen och det ligger relativt nära det kommunala ledningsnätet därav finns goda möjligheter på sikt att ansluta till va-nätet.

2.3 MER ÄN 20 ÅR – **ROSA SIFFROR I FIGUR 2**

Va-bevakningsområde är ett område som idag har enskild va-försörjning som sannolikt inte har behov av förändrad va-struktur. Området kan behöva bevakas lite extra vilket kan innebära att tillsyn av enskilda avlopp prioriteras eller att särskilda överväganden kan behöva göras vid till exempel bygglovshantering. Bevakningen syftar till att följa om behovet av en förändrad va-struktur förändras över tid. Med kunskap om hur va-situationen i ett område förändras över tid kan kommunen arbeta proaktivt för att situationen kring vatten- och avloppsförsörjning inte ska förvärras.

Bevakningsområden ska stämmas av vid den årliga genomgången av va-planen.

Följande områden bedöms vara va-bevakningsområden. Utbyggnaden ligger dock förmodligen mer än 20 år fram i tiden vilket gör att områdena tillsvidare kommer att hanteras med enskild va-försörjning.

5. Flankamon

24. Stora Segerstad

30. Källerudd

7. Båraryd

28. Sporda

8. Kyrkesjön

29. Yanäs

2.4 INTE ALLS – **BLÅA SIFFROR I FIGUR 2**

Följande områden bedöms inte ha behov av allmänt va utan hanteras utifrån planen för enskilt va.

1. Styrshult

13. Hultabäck 22. Nennesmo

2. Backa

14. N. Trollanbben

23. Vä

4. Fagerberg

16. Götsbo

26. Svaneholm

9. Illerås 17. Lida

27. Bökkullen

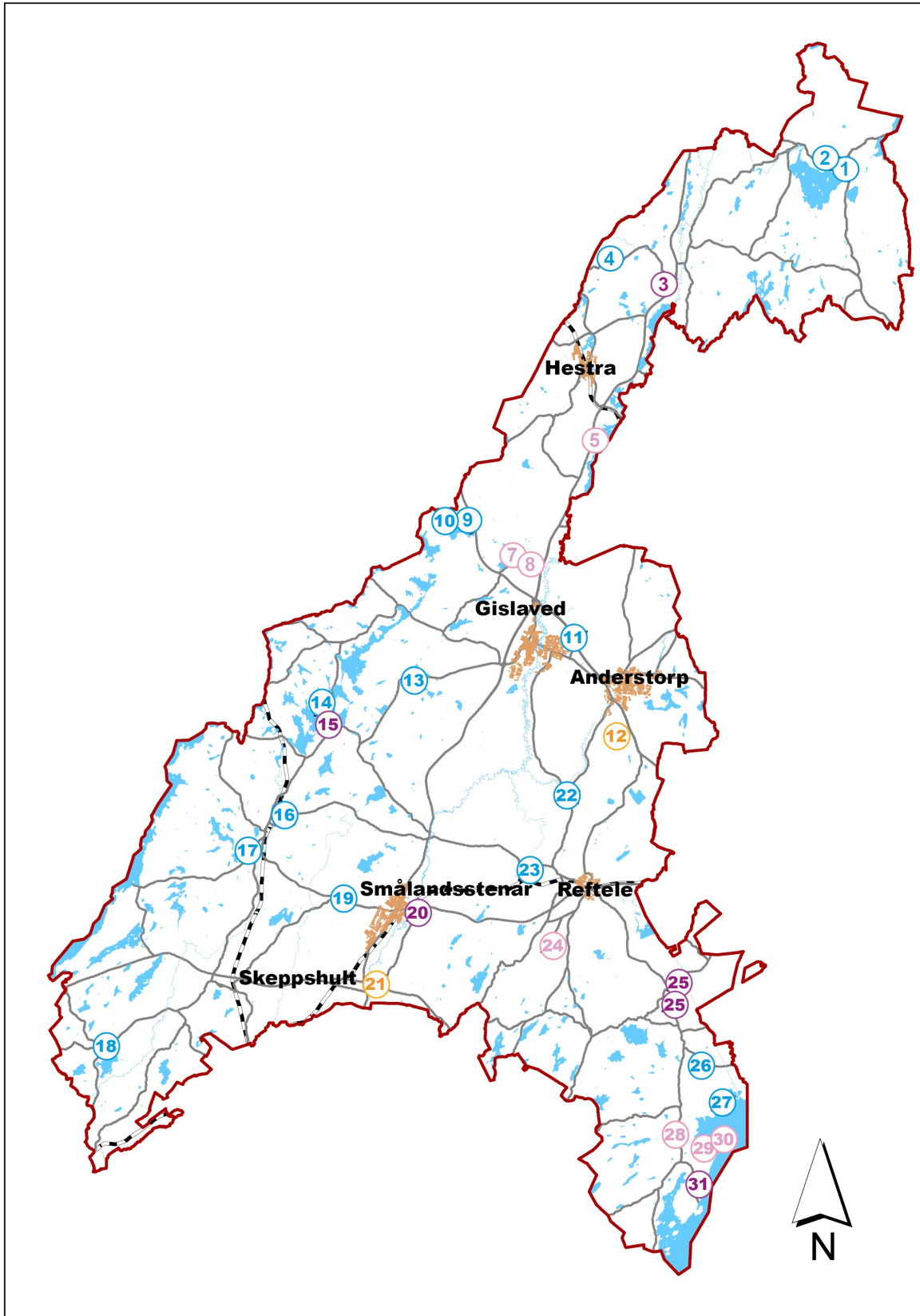
10. Sandshult

18. Gryteryd

11. Henja By

19. Åtterås

Lila – Allmänt va inom 10 år

Orange – Allmänt va 10-20 år

Rosa – Allmänt va om mer än 20 år

Blå – Inte allmän va alls

Figur 2: Bedömning av va-ansvar i olika områden med koncentrerad bebyggelse

3 FÖRBÄTTRING AV ENSKILDA AVLOPPSANLÄGGNINGAR

Bygg- och miljönämnden började inventera enskilda avlopp i Gislaveds kommun 2010 med syftet att förbättra avloppsanläggningar som inte renar avloppsvattnet tillräckligt.

3.1 AVGRÄNSNING OCH PRIORITERING

Projektet inleddes med Lillåns avrinningsområde. Hittills har fyra delområden (1-4) påbörjats av totalt nio områden. Områdena är prioriterade i första hand efter problem med höga näringsämneshalter i yt- och grundvatten och efter risk för olägenhet för människors hälsa eller miljö genom förorening av till exempel dricksvatten. I andra hand är områdena prioriterade efter ytvattenförekomsternas naturvärden. Praktiskt geografiska avgränsningar har också varit nödvändigt, exempelvis vägar och andra påtagliga objekt. Inom varje område finns det 400-500 adressplatser och ytterligare avgränsningar görs i arbetet med avgränsningar mot exempelvis områden med allmänt va.

3.2 TILLSYNSPROCESS

Genom god tillsyn ska enskilda avlopp förbättras så att de renar avloppsvattnet tillräckligt. Processen kan delas in i tre delar, en kartläggningsprocess där man tar reda på status på de befintliga avloppsanläggningarna, en bedömningsprocess där man väljer ut de avloppsanläggningar som måste förbättras och en tillstånds- och anmälningsprocess där man prövar föreslagna förbättringar av avloppsanläggningar.

3.3 TIDSPLAN FÖR FÖRBÄTTRING AV ENSKILDA AVLOPPSANLÄGGNINGAR

Föreslagna prioriteringsområden illustreras i figur 3. Nedan ges en beskrivning av respektive område samt planerad tillsynsstart. Alla enskilda avloppsanläggningar planeras vara kartlagda och vid behov förbättrade till år 2032.

1. Delområde 1, Lillån 2010

Lillån uppfyller inte miljö kvalitetsnormen om god ekologisk status på grund av hög påverkan från näringsämnen. Området är även utpekade som ett avloppskänsligt område med avseende på kväve och fosfor.

2. Delområde 2, Sydöst 2014

Området är beläget i östra och sydligaste delarna av kommunen mot sjön Bolmen. De enskilda avloppen bedöms ha en betydande påverkan på Bolmens kemiska status för näringsämnen.

3. Delområde 3, Järnvägen 2015

Området sträcker sig från Smålandsstenar och söderut. I området finns många vattendrag och sjöar som ej uppnår god kemisk status; många på grund av belastning ifrån enskilda avlopp.

4. Delområde 4, Fegen 2017

Sjön Fegen är Natura 2000-område, riksintresse, naturreservat och bedömd vara en nationellt särskilt värdefull sjö för både naturvård och fiske. Sjön bedöms vara känslig för näringsämnespåverkan. De sydligaste delarna av Västerån inom kommunen är bedömt vara ett regionalt potentiellt värdefullt vatten för fiske. Samma delar av Västerån, Flinterydskäcken och sjön Hurven är regionalt värdefulla vatten för naturvården. I området ingår också Hestrasjön som har förhöjda fosforhalter.

5. Delområde 5, Norra Nissan 2020

I området finns de norra delarna av Nissan som är nationellt värdefullt vatten för fiske och nationellt särskilt värdefullt vatten för naturvården. Biflödena till Nissan i området tillhör också de värdefullaste ytvattnen i kommunen. Valån är regionalt värdefull för fisket och nationellt särskilt värdefull för naturvården. De tillhörande Vallsjöarna är nationellt värdefulla

vatten för naturvärden. Västerån nedströms Lagmanshagasjön till Nissan är regionalt särskilt värdefullt vatten för fisket och nationellt värdefullt vatten för naturvärden. Radan/Svanån är nationellt värdefullt vatten för fiske och nationellt särskilt värdefullt vatten för naturvärden samt riksintresse tillsammans med Stengårdshultasjön. Även Rasjön har regionala värden för naturvärden. Flera av de naturvärden som är knutna till vattendragen, flodpärlmussla och öring är särskilt känslig för förhöjda näringsämneshalter. I området finns också de övre Nissansjöarna som har regionala värden för fiske och naturvård.

6. Delområde 6, Hestra 2022

Omfattar de nedre Nissansjöarna med regionala värden för naturvärden, Nissan som nationellt värdefullt vatten, för fiske och Moa Sågbäck som särskilt värdefullt vatten för naturvård och fiske och Flankabäcken regionalt värdefull för naturvärden. I området ingår också källsjöarna till Västerån. I området finns också ett antal mindre bäckar som mynnar direkt i Nissan som har vissa naturvärden.

7. Delområde 7, Majsjön 2024

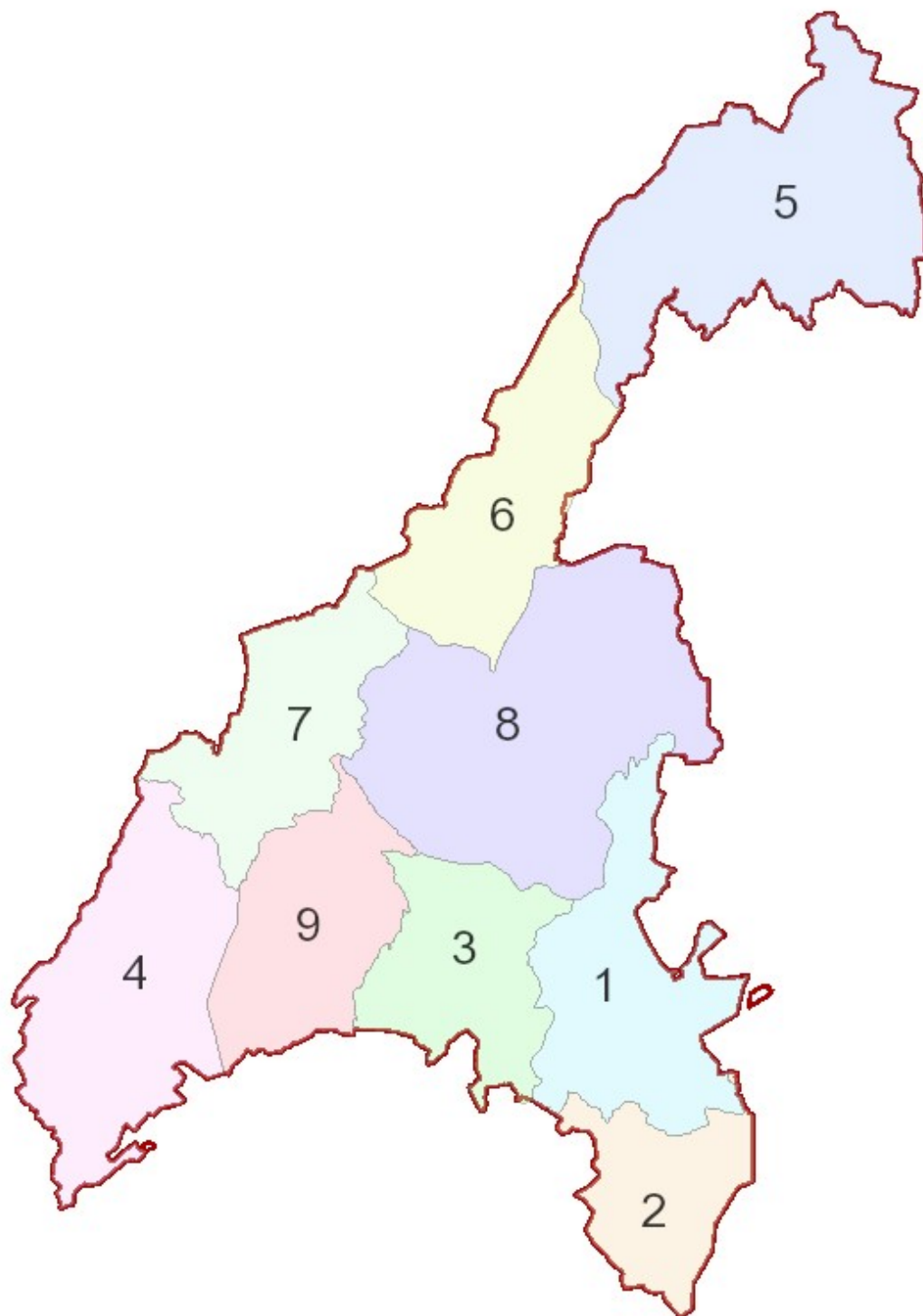
Omfattar Västerån ner till Burseryd med bland annat de Stora sjöarna Majsjön och StorasjönSävsjön samt visst tillrinningsområde till Spaden i Ätrans vattensystem. Majsjön utgör nationellt värdefullt vatten för naturvärden och Västerån och Storasjön-Sävsjön och Spaden har också höga naturvärden i ett lokalt perspektiv.

8. Delområde 8, Gislaved & Anderstorp 2026

Omfattar Nissan mellan Gislaved och Villstad, de övre delarna av Österåns tillrinningsområde och Anderstorpsån. Nissan är i detta avsnitt nationellt värdefull för naturvärden och riksintresse beroende på meanderbildningarna. Anderstorpsån uppnår vare sig god kemisk eller ekologisk status men problembilden är inte knuten till belastning av näringsämnen. Området innehåller de två samhällena Gislaved och Anderstorp som till största delen betjänas av allmänt va.

9. Delområde 9, Södra Nissan 2028

Området omfattar de nedre delarna av Österåns tillrinningsområde samt Nissan från Villstad till länsgränsen. Nissan i området är regionalt värdefull för naturvärden.

Figur 3: Områden för inventering av enskilda avlopp

4 GRUNDVATTENSKYDD

Genom va-policyns ställningstagande om att den allmänna vattenförsörjningen i första hand ska baseras på grundvatten blir det viktigt för kommunen att arbeta med grundvattenskydd. Detta ska

göras t ex. genom att driva frågan om vattenskyddsåtgärder gentemot Trafikverket längs v.26 både vid Gislaved och vid Smålandsstenar.

I Jönköpings län jobbas nu med en ny uppdaterad regional vattenförsörjningsplan som pekar ut dricksvattenresurser som anses viktiga för länets nutida och framtida dricksvattenförsörjning. Kommunen behöver bevaka krav som kan komma ur denna vattenförsörjningsplan eftersom tre stora vattenresurser i kommunen ingår bland de som pekats ut som regionalt viktiga. Dessa är grundvattenförekomsten Gislaved-Alabo, sjön Bolmen och ån Nissan. Kommunens förhållningssätt hanteras i den kommunomfattande översiktsplanen.

5 KLIMATANPASSNING

En viktig del på vägen mot klimatanpassning av kommunen är att riskanalysera skyfall för kommunens olika orter. Utifrån dessa analyser blir det sedan lättare att göra rätt prioritering av åtgärder för fysiska anpassningar ute i samhällena.

Utvecklingen av befintliga allmänna va-anläggningar ska klimatsäkras. Detta gäller både för vatten och för avlopp. För vattenförsörjningen kan det handla om utökat reningsbehov och översvämningsskydd. För avloppshantering handlar det framförallt om separation av dag- och spillvattenledning samt att minska inkommande läckage i ledningarna. Dessa klimatanpassningsåtgärder planeras av tekniska förvaltningen parallellt med planeringen av lednings- och anläggningsförnyelse (se avsnitt 1.3 och 1.4).

6 DAGVATTEN

Att hantera dagvatten i linje med va-policyn innebär att kommunen måste låta dagvattnet ta plats i samhället både rent fysiskt ute i den bebyggda miljön och i planeringsprocessen. Alla detaljplaner ska genomarbetas vad gäller höjdsättning och för att få ihop teknik och gestaltning. Dagvattnets gestaltning ska beaktas även i genomförandeskedet.

Genom det regionala åtgärdsprogrammet för vattnets bästa har kommunen ett åtagande om att ta fram en dagvattenstrategi. Dagvattenstrategin ska naturligtvis utgå från va-policyns riktlinjer kring dagvattenhantering i kommunen.

7 VA-RÅDGIVNING

Kommunen ska börja tillhandahålla va-rådgivning för att motivera och ge stöd till enskilda fastighetsägare vilka aldrig eller inte under överskådlig framtid kommer få allmänt va. Målet är att driva aktiviteter som får fastighetsägare att på eget initiativ åtgärda sina avlopp och på så sätt minska det antal små avlopp som behöver föreläggas utifrån miljöbalken.

Tanken med va-rådgivaren är att denna dels ska kunna driva aktiviteter som ger stöd till kommunens gängse arbete med att åtgärda små avlopp och dels ägna sig åt utåtriktade aktiviteter som utbildning och rådgivning. I flera av de föreslagna aktiviteterna nyttjas externa aktörer, t ex entreprenörer och fastighetsmäklare som sändare av information till fastighetsägare.

Det finns en rad olika aktiviteter som skulle kunna drivas/utföras av den person som är anställd som va-rådgivare. Vilka som bör prioriteras beror på behoven i kommunen. Här följer några exempel:

7.1.1 Aktiviteter med intern karaktär

- Delta i förvaltningsövergripande arbete
- Söka bidragspengar för projekt

- Driva kommunens kunskapsbank kring tekniska lösningar; vad som funkar, vad som är byggt i kommunen, demoanläggningar
- Driva kommunens kunskapsbank om servitut och samfällighetskrav samt vara länk till lantmäteriet

7.1.2 Aktiviteter med extern karaktär

- Hålla i utbildningar av fastighetsägare, fastighetsmäklare m fl
- Agera telefonrådgivare som stöd för fastighetsägare
- Föra dialog med entreprenörer och branschaktörer
- Arrangera diplomering av entreprenörer och konsulter
- Arrangera kampanj/avloppslördag
- Informationsinsats om vattenprovtagning i enskild brunn
- Information kring vattenskydd

8 FRAMTIDA BEBYGGELSEUTVECKLING

Bebyggelseutveckling kan förändra behovet av VA-försörjning. Nya områden med behov av allmänt va kan dyka upp utöver de nu kända. Detta kan leda till att planerad allmän va-utbyggnad behöver omprioriteras. För att fånga upp de fall där allmänt va kan bli aktuellt ska behovet av allmänt va alltid prövas i samband med påbörjande av detaljplaneprocess som berör en bebyggelsekoncentration som omfattar 10 eller fler hus. Behovet utvärderas enligt kommunens metod för att bestämma va-ansvar i ett område.

ORDLISTA

Allmänt va	Kallas ofta kommunalt va. Va-försörjning som kommunen är ansvarig för.
Avloppsvatten	Är ett samlingsnamn för vatten som på något sätt är påverkat av samhället.
Dagvatten	Tillfälliga ytliga flöden av regnvatten, smältvatten och spolvatten.
Dränvatten	Vatten i marken som avleds genom dränering.
Enskilt va	Kallas även egen/privat vatten-/avloppsanläggning.
Huvudman	Den som äger en allmän va-anläggning
Nödvatten	Leverans av vatten för dryck, matlagning och personlig hygien utan att nyttja det ordinarie ledningsnätet. Nödvattenförsörjning motsvarar bara en liten del av den ordinarie dricksvattenförsörjningen.
Reservvatten	Leverans av vatten från en alternativ källa med distribution via det ordinarie ledningsnätet. Reservvattenförsörjning motsvarar hela eller delar av ordinarie dricksvattenförsörjning.
Råvatten	Yt- eller grundvatten som används vid framställning av dricksvatten
Spillvatten	Spillvatten är den typ av avloppsvatten som är förorenat av bad, disk, tvätt och toalett.
Stora vattentäkter	Vattentäkter som i genomsnitt tillhandahåller 10 m ³ dricksvatten eller mer per dygn, eller som försörjer 50 personer eller fler med dricksvatten. Utgår från SLVFS 2001:30.
Större sammanhang	Grundprincipen är att 20-30 närliggande fastigheter utgör ett större sammanhang. Det kan dock vara färre beroende på hur nära fastigheten eller gruppen av fastigheter ligger ett annat större sammanhang. Är det tillräckligt nära kan de anses ingå i samma större sammanhang. När det gäller att inrätta verksamhetsområde för miljöns skull kan så få fastigheter som 10 fastigheter, utgöra ett eget större sammanhang där närheten till andra fastigheter inte spelar någon roll.
Tillskottsvatten	Dagvatten, dränvatten och/eller grundvatten som genom felkopplingar och inläckage belastar spillvattenledningar och avloppsreningsverk.
Va-försörjning	Begreppet omfattar dricksvattenförsörjning, spillvattenbortledning och rening samt dagvattenhantering
Va-taxa	Anger och reglerar avgifter för allmänt va. Avgifterna tas ut dels som en anläggningsavgift (engångsavgift) och dels som en brukningsavgift (återkommande avgift baserad på förbrukning).
Vattentjänstlagen	Lag om allmänna vattentjänster, SFS 2006:412. Anger att om va-försörjning behöver ordnas i ett större sammanhang är det kommunens skyldighet att bestämma verksamhetsområde och tillgodose behovet genom en allmän va-anläggning.

Va-verksamhetsområde

Ett verksamhetsområde för allmänt vatten och/eller avlopp är ett avgränsat geografiskt område inom vilket va-försörjningen ska ske genom allmän va-anläggning

Överföringsledning

Längre ledningar med huvudsakligt syfte att överföra vatten eller avlopp mellan brukare/konsument och vatten-/avloppsverk på annan geografisk plats.